

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 11. august 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Bo Ruby Nilsson
Sagsnr.: 2021-0035-0230
Dok.: 2006007

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelse af samråd T fra Folketingets Forsvarsudvalg

Spørgsmål T:

”Hvad kan ministrene oplyse om NSA-aflytning af politikere i vores nabolande via danske kabler? Kan ministrene garantere vores nabolande og Folketinget, at det vil blive undersøgt i Undersøgelseskommissionen om FE?”

Samrådsspørgsmål T er stillet til både forsvarsministeren og justitsministeren.

Det er aftalt med Forsvarsministeriet, at forsvarsministeren indleder med at besvare samrådsspørgsmål U (som alene er stillet til forsvarsministeren) og første halvdel af samrådsspørgsmål T, hvorefter justitsministeren får ordet med henblik på besvarelse af sidste halvdel af samrådsspørgsmål T, der vedrører undersøgelseskommissionen om FE.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Indledning]

Tak for ordet.

Som jeg ved flere tidligere lejligheder har redegjort for, er der fire grundpræmisser, som er bærende for regeringens tilgang til kommissionsundersøgelsen vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste:

For det første er det afgørende, at der er tillid til, at efterretningstjenesterne agerer inden for deres beføjelser og samarbejder med det tilsyn, der skal kontrollere dem.

For det andet tager regeringen udgangspunkt i en grundlæggende præmis om, at Danmark historisk har været og fortsat skal være en fuldt integreret del af den vestlige sikkerhedspolitiske alliance.

For det tredje er det en grundpræmis, at undersøgelsen ikke må føre til, at der udbredes meget følsomme oplysninger ud over det absolut nødvendige.

Endelig og *for det fjerde* bør undersøgelsen afsluttes hurtigst muligt – både af hensyn til de involverede personer

og af hensyn til hurtigst muligt at skabe ro om FE og give tjenesten de bedst mulige arbejdsbetingelser.

Undersøgelsen er derfor udtryk for en afvejning mellem på den ene side hensynet til, at FE fortsat skal kunne varetage sin opgave så effektivt som muligt af hensyn til Danmarks sikkerhed, og på den anden side at få belyst sagens centrale forhold, drage læring og skabe grundlag for at vurdere, om der foreligger ansvarspådragende forhold.

[Og lad mig bare sige det helt klart: Der kommer til at være spørgsmål om efterretningstjenesterne, som jeg ikke kan besvare på et samråd. Det skyldes bl.a., at det for regeringen er fuldstændig centralt, at vi har stærke efterretningstjenester i Danmark, og at Danmark er en stærk partner i den vestlige sikkerhedspolitiske alliance, NATO.

Det kan ikke understreges nok, hvor meget vægt regeringen lægger på det. For kun ved at have stærke og effektive efterretningstjenester kan vi beskytte Danmark og vores allierede mod mørke kræfter, der vil os det ondt. For regeringen er det et uomtvisteligt udgangspunkt, at det vigtigste er at passe på Danmark og danskerne.

Og når det er udgangspunktet, så er det klart, at der er grænser for, hvad jeg kan sidde og sige om efterretnings-tjenesterne på et åbent samråd. For det er jo ikke kun vo-res venner, der sidder og lytter med. Det gør alle dem, der vil os det ondt, også.

Når det er sagt, så er det naturligvis også vigtigt for rege-lingen, at der i vores samfund og bredt her på Christians-borg er tillid til vores efterretningstjenester. At der er til-lid til, at de agerer inden for deres beføjelser, og at de samarbejder med det tilsyn, der er sat i verden for at holde øje med dem. Og det er lige præcis derfor, at un-dersøgelseskommissionen er nedsat.

Er det let at finde den rigtige balance mellem på den ene side den åbenhed, som vi alle sammen gerne vil have så meget som muligt af, fordi den grundlæggende er det, vores demokrati næres af, og så på den anden side hen-synet til, at vi har effektive efterretningstjenester? Nej, det er det naturligvis ikke.

Men – og det er helt centralt – så har vi Udvalget vedrø-rende Efterretningstjenesterne her i Folketinget, hvor de 5 største partier er repræsenteret. Det udvalg er sat i ver-den for at sikre indseende med vores efterretningstjene-ster og sikrer dermed den demokratiske forankring af det

arbejde, der foregår. Det er sådan, Folketinget har valgt, at spillereglerne skal være.]

[Undersøgelsens fokus]

Med det udgangspunkt er der lagt op til i første omgang at fokusere undersøgelsen på de mest centrale og konkrete punkter i tilsynets kritik, herunder på

- spørgsmål om FE's eventuelle tilbageholdelse af oplysninger og afgivelse af urigtige oplysninger til tilsynet,
- spørgsmål om mulig indhentning og videregivelse af oplysninger vedrørende danske statsborgere,
- orientering af skiftende forsvarsministre og
- spørgsmål om FE's uberettigede behandling af oplysninger om en ansat i tilsynet.

Afgrænsningen af undersøgelsen hænger grundlæggende sammen med, at det er afgørende, at undersøgelsen gennemføres relativt hurtigt, og at kendskabet til meget sensitive oplysninger ikke udbredes unødigt.

I lovgrundlaget er det dog sikret, at kommissionen kan henvende sig til mig som justitsminister, hvis kommissionen anser det for at være af væsentlig betydning, at der

gennemføres en undersøgelse af andre forhold. Det gælder både i forhold til bredden i de temaer, der undersøges, og den tidsmæssige afgrænsning. Jeg træffer i givet fald i samråd med forsvarsministeren og Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne beslutning om, hvorvidt disse forhold skal omfattes af undersøgelsen.

Samlet set er det efter regeringens opfattelse den rigtige afvejning.

Det nærmere indhold af undersøgelsen er fastlagt i et kommissorium, som er fastsat af mig som justitsminister. Kommissoriet indeholder klassificerede oplysninger. Derfor ligger den parlamentariske forankring også i Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne.

Det hænger også sammen med, at en nærmere drøftelse af, hvordan undersøgelsen skal afgrænses, bl.a. kræver inddragelse af det klassificerede materiale, som lå til grund for Tilsynets særlige undersøgelse af FE.

Og det er jo som bekendt sådan, at efterretningsmæssige forhold drøftes i Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne. Det er de spilleregler, vi har aftalt – og som vi også har en særlig lov om [lov om etablering af et udvalg om forsvarets og politiets efterretningstjenester].

Derfor kommer jeg ikke til at sige yderligere om afgrænsningen.

[Afrunding]

Lad mig afslutningsvis slå fast:

Det er i et demokratisk samfund helt afgørende, at der er den fornødne tillid til vores efterretningstjenester. At der er tillid til, at efterretningstjenesterne agerer inden for deres beføjelser og samarbejder med det tilsyn, der skal kontrollere dem.

Og at der bliver fulgt op på den kritik og de anbefalinger, som tilsynet måtte komme med.

Det er også derfor, regeringen har taget initiativ til at nedsætte den særlige undersøgelseskommission vedrørende FE-sagen.

Tak for ordet.